

TULITÖIDEN KURSSINJOHTAJAPÄIVÄT

RAKENNUS PALAA, KUKA MAKSAA

- Korvattavuuden ratkaisemisen osalta myrsky- ja palovahingot ovat helpoimmasta päästä, sillä käytännössä kaikkiin esinevakuutuksiin sisältyy turva kyseisten riskien varalta
- Palovahinkojen osalta oma rajanvetonsa on toisinaan kylläkin siinä, milloin tuli on ollut vakuutusehtojen tarkoittamalla tavalla irti, mutta tulityövahingoissa tätä tulkintaa ei esiinny
- Vahinkotapahtumaan liittyy usein useampia seuraavista vakuutuksista:

ERI VAKUUTUKSET

- Rakennuksen kiinteistövakuutus
- Asukkaiden kotivakuutukset
- Yritysten esine- ja keskeytysvakuutukset
- Rakennus- ja asennustyövakuutus
- Urakoitsijan vastuuvakuutus

VASTUUVAKUUTUKSESTA

- Korvausperusteena voimassa olevan oikeuden mukainen korvausvastuu
- [VKL 309/13](#): Tapauksessa ei ole esitetty selvitystä siitä, että tulityön vartija olisi ollut tauon aikana vartioimassa työkohdetta työturvallisuusasiakirjan edellyttämällä tavalla kahden tunnin ajan työskentelyn päättymisen jälkeen. Vakuutusyhtiön vastineen mukaan tulityön vartija oli tarkistanut kohteet, joihin tulitöitä oli tehty, mutta selvitystä siitä, mihin tämä tieto perustuu, ei ole esitetty. Työnjohtaja J.J. on omassa selvityksessään kertonut ainoastaan, että viimeiset "paistot" tehtiin kello yhdentoista aikaan, ja ruokatunnille lähtö tapahtui noin kello 12.30. Tutkintailmoituksen mukaan töitä jatkettiin kello 12.30 saakka. Selvitystä tarkistuksesta tai tauon aikaisesta vartioinnista ei ole esitetty. Myöskään selvitystä siitä, että palo olisi aiheutunut jostain vakuutuksenottajan toimintamahdollisuuksien ulkopuolisesta seikasta, ei ole esitetty. Vakuutuslautakunta katsoo, että vakuutuksenottajayritys ei ole osoittanut toimineensa huolellisesti, koska näyttöä vartioinnin ja alkusammutuskaluston järjestämisestä ei ole. Vakuutuslautakunnan näkemyksen mukaan palovahinko on saanut alkunsa näiden laiminlyöntien seurauksena.

VASTUUVAKUUTUKSESTA

[VKL 659/14](#): Vakuutuslautakunta toteaa, että elinkeinonharjoittajan tuottamusvastuuta arvioidaan korostuneen huolellisuusveloitteen perusteella. Elinkeinonharjoittajan on korvausvastuusta vapautuakseen kyettävä näyttämään oman toimintansa asianmukaisuus ja huolellisuus. Oikeuskäytännössä, kuten [KKO 1991:176](#) ja [KKO 1994:5](#) on katsottu, että tulitöiden suorittajalla on todistustaakka siitä, että vahinko ei ole aiheutunut hänen huolimattomuudestaan. Myös lievä huolimattomuus riittää perustamaan vahingonkorvausvastuun.

Asiassa on riidatonta, että palo pääsi syttymään eristeiden puutteellisuuden vuoksi. Onnettomuusselosteeseen kirjatun mukaisesti putkiroilon alapään tiivistys oli jäänyt vajaaksi, ja tästä kohdasta kaasupillin liekki pääsi tarttumaan paperisiin putkieristeisiin. Vakuutuslautakunta katsoo, ettei vakuutuksenottajan taholta ei ollut esitetty mitään näyttöä siitä, ettei tulipalo olisi syttynyt sen huolimattomuudesta eristeiden asentamisessa paikassa, jossa tulipalon vaara on ilmeinen palavarakeiteisten putkieristeiden vuoksi. Selvitystä siitä, että palo olisi aiheutunut jostain vakuutuksenottajan toimintamahdollisuuksien ulkopuolisesta seikasta, ei ollut esitetty.

VASTUUVAKUUTUKSESTA

- Vakuutuslautakunta katsoo, ettei vakuutuksenottajayritys ole osoittanut toimineensa huolellisesti, koska palo oli päässyt syttymään sen asentamien tiivisteiden väliin jääneestä raosta, josta tuli oli levinnyt hormiin ja aiheuttanut kuvatut vauriot. Vakuutuslautakunnan näkemyksen mukaan palovahinko on saanut alkunsa vakuutuksenottajayrityksen työntekijöiden eristeiden asentamisessa tehdyn virheen seurauksena.

VAKUUTUSTEN KESKINÄISISTÄ SUHTEISTA

- Esinevakuutus – vastuuvakuutus
 - Vahingonkärsinyt voi valita, haluaako käyttää omaa vakuutustaan vai hakeeko korvausta vahingon aiheuttaneelta taholta
 - Hyvän vakuutustavan mukaan toimittaessa vakuutusyhtiö ei voi pidättäytyä käsittelemästä vahinkoa sillä perusteella, että sen kenties korvaisi jokin toinenkin vakuutus
 - Esinevakuutuksen myöntäneellä yhtiöllä voi kuitenkin syntyä regressioikeus vahingon aiheuttanutta henkilöä / yritystä kohtaan

VAKUUTUSTEN KESKINÄISISTÄ SUHTEISTA

- Esinevakuutus – esinevakuutus
 - Jos sama omaisuus on vakuutettu kahdella eri vakuutuksella, kyseessä on monivakuutustilanne
 - Monivakuutustilannetta ei voi kuluttajien ja heihin rinnastettavien henkilöiden kohdalla poistaa tai ohittaa vakuutusehtoihin otettavalla toissijaisuuslausekkeella
 - Kukin vakuutus korvaa vahingon omien ehtojensa mukaan ja tarvittaessa vakuutusyhtiöt selvittävät keskenään lopullisen vastuunjaon
 - Kerrostalovahingoissa vahinko tyypillisesti kylläkin korvataan kiinteistövakuutuksesta ilman monivakuutuksen huomioimista pinnoitteiden osalta

VAKUUTUSTEN KESKINÄISISTÄ SUHTEISTA

- Rakennus- ja asennustyövakuutus – vastuuvakuutus – esinevakuutus
 - Rakennus- ja asennustyövakuutus sisältää elementtejä sekä esine- että vastuuvakuutuksesta
 - YSE-sopimuksissa yleensä edellytetään vakuutuksen ottamista
 - Vakuutusalan käytäntö on, että ennen urakan luovuttamista urakan kohteelle aiheutuneet vahingot käsitellään ensisijaisesti rakennus- ja asennustyövakuutuksesta
 - Uudiskohteissa tilanne on sikäli selkeä, että vakuutuksen kohteena on koko rakennus

VAKUUTUSTEN KESKINÄISISTÄ SUHTEISTA

- Korjausurakoissa rakennus- ja asennustyövakuutus otetaan kuitenkin yleensä vain urakkasummalle ja lisäksi saatetaan vakuuttaa ympäröivää omaisuutta
- Korjaustöiden yhteydessä sattuvat isot vahingot tulevatkin usein pääosin korvattavaksi joko kiinteistön omasta esinevakuutuksesta tai urakoitsijan vastuuvakuutuksesta

KORVAUKSEN MÄÄRÄSTÄ

- Tullityövahingoille on siis tyypillisempää, että vahinkoa korvaavia vakuutuksia on useita kuin että niitä ei olisi yhtään, mikä on tietysti vahingon kärsineitten kannalta hyvä tilanne
- Korvauksen määrään liittyy kuitenkin muutamia huomionarvoisia asioita
 - Suojeluohjeet
 - Korotetut omavastuut
 - Vakuutusehtojen ja / tai voimassa olevan oikeuden mukainen vahingon määrä
 - Arvonlisävero

SUOJELUOHJEISTA

- **Kotivakuutus:**

7.1.4 Tulityöt

Moottoriajoneuvo- tai irtaimistosuojassa ei saa tehdä tulitöitä. Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joista aiheutuu palonvaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. hitsaustyöt, polttoleikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöiden tekeminen on sallittua tilapäisellä tulityöpaikalla silloin, kun tulityön tekijällä on voimassa oleva tulityökortti ja

noudatetaan seuraavia turvamääräyksiä:

1. Tulitöiden tekemisessä on aina noudatettava erityistä varovaisuutta.
2. Ennen tulityöhön ryhtymistä syttyvät aineet, materiaalit ja laitteet on poistettava tai suojattava.

SUOJELUOHJEISTA

3. Tulityöpaikalle on varattava vähintään kaksi 43A 183 B-C teholuokan (12 kg A-BIII-E) käsisammutinta. Näistä toisen käsisammuttimen voi korvata pikapalopostilla tai kahdella 27A 144BC teholuokan (6 kg A-BIII-E) käsisammuttimella.

4. Tulitöitä tehtäessä on järjestettävä palovartiointi työn ajaksi ja työn lopettamisen jälkeen vähintään yhden tunnin ajaksi.

(Pelastuslaki 379/2011)

- **Maatilavakuutuksessa lisäksi:**

5. Ulkona sijaitseva tulityöpaikka ei saa olla kymmentä metriä lähempänä rakennusta tai palavaa materiaalia.

SUOJELUOHJEISTA

- Yritysvakuutukset: <https://www.lahitapiola.fi/yritys/sivut/yritysassiakkaiden-ehdot/omaisuus-ja-toiminta/yritysvakuutukset-a12---ys15>

SUOJELUOHJEISTA

- **Laiminlyönnin vaikutus korvaukseen:**

Vakuutetun tulee noudattaa vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai kirjallisesti muutoin annettuja suojeleohjeita.
Jos

vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt suojeleohjeiden noudattamisen, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys suojeleohjeen laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä. => Huom! Näin vain kuluttajien ja heihin rinnastuvien elinkeinonharjoittajien kohdalla.

OMAVASTUUT

- Niin esine- kuin vastuuvakuutuksissakin on tyypillisesti tulityövahingoille korotettu omavastuu, esim. näin:

Korjattavana olevalle rakennukselle aiheutuneissa vahingoissa omavastuu on 10 % vahingon määrästä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa tai vakuutuskirjaan merkitty tätä suurempi määrä. Omavastuu on kuitenkin enintään 20 000 euroa tai vakuutuskirjaan merkitty tätä suurempi määrä.

Korotettu omavastuu on voimassa, jos korjaustyö on ollut vakuutuksenottajan tai vakuutuksenottajaan rinnastettavan tekemä tai teettämä ja rakennuksen keskeneräisyys on vaikuttanut vahingon syntyyn tai laajuuteen.

- Rakennus- ja asennustyövakuutuksen ensisijaisuutta osittain pienentää omavastuiden kasvaminen

VAHINGON MÄÄRÄSTÄ

- Esinevakuutuksissa korjauskulujen korvaaminen täysimääräisesti edellyttää, että omaisuuden päivänarvo (nykyhinta) on vahinkohetkellä vähintään 50 % jälleenhankinta-arvosta (uudishinta)
- Normaalisti huollettujen rakennusten kohdalla näin toki on ikääntymisestä huolimatta, mutta jos rakennuksen päivänarvo on laskenut alle 50 %:n, silloin vakuutus korvaa korjauskuluista vain niin suuren osan kuin päivänarvo on jälleenhankinta-arvosta

VAHINGON MÄÄRÄSTÄ

- Vastuuvakuutuksen osalta vahingon määrä perustuu vahingonkorvausoikeuden periaatteisiin, joihin yhtäältä kuuluu vahingon kärsineen saattaminen vahinkoa edeltäneeseen tilanteeseen, toisaalta rikastumiskiellon periaate
- Mitä huonokuntoisempi rakennus, sitä helpommin keskusteluun nousee em. periaatteiden keskinäinen suhde
- Vahingonkorvausvelvollisuuden ylärajan muodostaa koko rakennuksen käypä arvo

VAHINGON MÄÄRÄSTÄ

- Irtaimistovahinkojen kohdalla esine- ja vastuuvakuutuksen korvausperusteiden erot ovat erityisen selkeät, sillä kotivakuutuksessa isolle osalle esineitä on vakuutusehdoissa määritetyt ikävähennykset, kun taas vastuuvakuutuksen osalta korvaus määräytyy käyvän arvon perusteella
- Kotivakuutusten osalta on myös hyvä huomioida, että ylimääräisten asumiskulujen korvaamisen enimmäiskesto ei välttämättä riitä, jolloin näitä kustannuksia voi tulla korvattavaksi myös suoraan vahingon aiheuttajan vastuuvakuutuksesta

ARVONLISÄVEROSTA

- Selvää on, että jos sekä vahingon aiheuttaja että vahingon kärsinyt ovat alv-velvollisia, vakuutuskorvaus maksetaan ilman veron osuutta
- Kuitenkin myös silloin, kun vahingon aiheuttaja on alv-velvollinen, mutta vahingon kärsinyt ei, vahingon aiheuttaja saa verotuksessaan vähentää korjaustöihin sisältyvän veron osuuden, jos osapuolet sopivat, että korjaustyölaskut maksaa vahingon aiheuttaja
- Tilaussuhteeseen tai päätoteuttajan velvollisuuksiin tällä ei ole vaikutusta vaan vahingon aiheuttajalla on yksin maksajan rooli